

Deprem Afeti Esnasında ve Sonrasında Meydana Gelebilecek Yangın Risklerinin ve Olaylarının Tespiti ve İrdelenmesi

Doç. Dr. Gökhan Coşkun

Sakarya Üniversitesi

Deprem bir enerji boşalmasıdır ve bu enerji yangına sebebiyet verebilecek birçok olaya neden olabilmektedir. Bu çalışmada deprem anında ve sonrasında meydana gelen ve gelebilecek yangınları oluşturan ve oluşturma potansiyeli bulunan risklerin incelenmesi amaçlanmaktadır. Kahramanmaraş merkezli yaşanan deprem afeti esnasında başta İskenderun limanının konteyner alanında çıkan yangın olmak üzere yıkılan bazı binalarda da yangınların ortaya çıktığı görülmüştür. Deprem esnasında yangınlarının nedenlerini daha iyi anlayabilmek ve depremi izleyen günlerde yangına sebebiyet verecek risklerini gözlemleyebilmek için olay yeri inceleme çalışması planlanmaktadır. Bu saha incelemesi ile deprem esnası yangınlarının sebeplerini yerinde inceleyebilme ve deprem sonrasında yangına sebebiyet verecek hataları gözlemlenmesi şansı olacaktır.

Deprem anında yangının çıkış sebepleri yapılarda yangına sebebiyet verecek yanıcı patlayıcı gazların bulunması, sobalar, deprem anında yanan mum ve benzeri alev kaynaklarının devrilerek yangın çıkarması gibi sebeplerin olduğu bilinmektedir. Fakat yaşadığımız deprem felaketinde aynı gün içerisinde 7.7 ve 7.6 şiddetinde iki adet deprem olmasının olağan dışı bir durum olduğu göz önüne alınırsa özellikle ikinci deprem esnasında ortaya çıkan yangınların sebeplerini bulmanın önemli olduğu anlaşılmaktadır. Ayrıca deprem sonrasında arama kurtarma ve enkaz kaldırma çalışmaları esnasında bilinçsiz bir şekilde yapılan işlemler yangın riskini ortaya çıkardığı görülmektedir. Tamamen ve kısmen yıkılmış binalarda bulunan LPG gibi yanıcı ve patlayıcı basınçlı tüpler sızıntı yaparak ortamda birikebilmektedir. Ayrıca bina içlerinde depolanmış halde akaryakıtların bulunma ihtimalide olmaktadır. Ev mahallerinde bulunan günlük eşyaların birçoğu bu tip kolay tutuşabilen yakıtlarla alevlenebilmekte ve sonrasında ortaya çıkan yangın büyümesine sebebiyet verebilmektedirler. Göçük içerisinde ortaya çıkabilecek yangınlar hâlâ hayatta bulunan depremzedelerin ve kurtarma ekiplerinin duman zehirlenmeleri ve aleve maruz kalmalarına sebep olabilmektedir. Sadece bina içerisinde değil arama, kurtarma ve enkaz kaldırma çalışmalarına katılan ekiplerin mevcut durumda olduğu gibi soğuktan korunma amaçlı yaktıkları ateşin yangın riskini de beraberinde getirdiği belirtilmelidir. Ayrıca depremzedeler için kurulan çadırlarda kullanılan elektrikli ısıtıcılar ve açık ve kapalı ateşli sobalar da yangın riski taşımakta geçmiş yıllarda yaşanan benzer olaylarda çadır yangınlarının ortaya çıktığı bilinmektedir. Dışarıdan yapılan gözlemlerle kısıtlı sayıda bilgi toplanabildiği için bu gözlemleri doğrudan olay yerinde yapmak bu proje çalışmasının temel amacıdır.